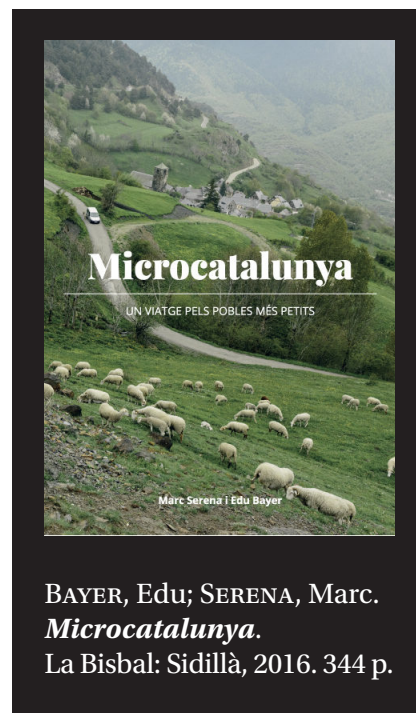

Petits universos

Text > TEIA BASTONS

«Les ciutats són un tros molt petit de l'univers. A la natura descobreixes que la vida és més àmplia. Hi ha gent que hi vol viure, però no desconnecta de les dinàmiques de la ciutat, vol continuar vivint amb una rapidesa que ens deshumanitza.» Aquesta frase, que diu una de les protagonistes del llibre *Microcatalunya*, és com una declaració de principis d'una obra que, com explica el subtítol, és un viatge pels pobles més petits del país. Però no s'ha de confondre amb un llibre de viatges. Sovint es parla dels micropobles catalans com a laboratoris de noves formes de vida. Però en el cas de *Microcatalunya*, seria més encertat dir que ens parla d'altres formes de vida. Unes formes de vida allunyades geogràficament i mentalment de les zones urbanes on vivim la major part de la població catalana. El periodista Marc Serena i el fotògraf Edu Bayer ens presenten paisatges i personatges que ens poden resultar allunyats de la nostra quotidianitat. En el cas dels paisatges, quan comences el viatge per Freginals, al sud, t'entren ganes d'apropar-t'hi per descobrir-los. Com

quan coneixem la història de l'Amanda i de la Pilar, que van escollir viure al mig de la natura a Capafons. Però no tardem gaire a adonar-nos que la vida en aquests pobles petits no és ni bucòlica ni més fàcil que la de la ciutat. Ho comprovem quan topem amb la duresa del rebuig que pateix la novvinguda Mercè per part dels veïns de Sant Llorenç de Tresfort, tots noms ficticis per poder explicar la història fil per randa. O quan ja a les comarques gironines coneixem en Marc, el pastor de Biure que es va passar quatre dies plorant d'impotència després de perdre cinc-centes ovelles en l'incendi que el 2012 va devastar l'Alt Empordà. Després de conèixer les històries i els espais on viuen els protagonistes de *Microcatalunya*, sí que ens queda una mica la sensació que descriu molt bé la Carme de Bellmunt de Priorat quan diu que «les ciutats viuen en una única estació on gairebé sempre fa el mateix temps i es menja la mateixa fruita». Però tothom ha de poder escollir l'entorn on vol viure en unes condicions adequades. Fins i tot en aquesta *Microcatalunya* que, tot i

BAYER, Edu; SERENA, Marc.
Microcatalunya.
La Bisbal: Sidillà, 2016. 344 p.

que té poc pes demogràfic, ocupa una tercera part de la superfície del país. Aquest llibre ens ajuda a descobrir-ne els carrers i els habitants.

Una vida follament dedicada a la pintura

Text > ANTONI SANT

A la primera escena d'aquest llibre, biografia novel·lada del pintor Marian Llanera, ens trobem el jove protagonista de vint-i-dos anys, hereu de Can Llanera, de Lladó, aguantant el xàfec del seu avi Joaquim, a qui acaba de confessar que ho abandona tot per dedicar-se exclusivament a la pintura. Una «passió necessària», en paraules del seu amic Josep Pla, a la qual follament consagrarà en cos i ànima la seva vida. La primera part del llibre demostra el vast coneixement que té Joaquim Tremoleda, fill de Lladó i historiador de formació, de les estructures socials i econòmiques vigents a

l'inici del segle xx a la Garrotxa d'Empordà, un *genius loci* decidí en l'obra de l'artista. La branca de la família Vayreda de Lladó, amb la qual té un parentiu llunyà, introdueix el jove Marian a l'Escola d'Arts i Oficis d'Olot, on lu Pascual (a qui sempre va considerar el seu mestre), Xicu Vayreda i Enric Galwei li ensenyen els fonaments tècnics de l'ofici. Tanmateix, la seva vocació pictòrica queda definitivament refermada a Figueres, ciutat que el jove Marian freqüenta els dijous de mercat. En una ocasió s'arma de valor i ensenya uns olis al prestigiós galerista Puig Pujades, que l'endemà escriu un

destacat a *L'Empordà Federal* amb el títol «El cas Llanera» i anuncia l'exposició dels quadres a la seva galeria amb paraules prou entusiastes: «Són l'afirmació qu'un nou artista ha eixit». Amb aquesta excepcional targeta de presentació se li obren de bat a bat les portes dels cercles artístics i intel·lectuals de Figueres, a partir de llavors la seva «ciutat prodigiosa», on va fer forta amistat amb Pla, que anys més tard li dedicà un dels seus *Homenots*. Llanera defensarà sempre la seva manera d'entendre la pintura davant de noucentistes i avantguardistes: «Mireu, jo només conec un país, un petit país